

La Naturen Leve
v/ Vidar Lindefjeld

Vår dato: 02.10.2019
Vår ref.: 201201816-466
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jon Krogvold

Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk – underretning om oversendelse av klager til Olje- og energidepartementet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) godkjente i vedtak av 03.06.2019 MTA/detaljplan for Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk. NVE har mottatt til sammen 6 klager på vedtaket. I tråd med forvaltningsloven § 33 skal NVE forberede klagen til klagebehandling før de sendes til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

NVE orienterer herved om at klagen i dag har blitt sendt til OED for klagebehandling. Vedlagt ligger kopi av brev til OED og NVEs sammenfatning av klagen. Med bakgrunn i vurderingene av klagen som er beskrevet i brevet til OED, finner ikke NVE grunnlag for å endre eller oppheve vårt vedtak av 03.06.2019 om godkjenning av MTA/detaljplan.

Ved spørsmål eller om du trenger nærmere opplysninger, ta kontakt med saksbehandler i NVE, Jon Krogvold, e-post jokr@nve.no.

Med hilsen

Arne Olsen
seksjonssjef

Jon Krogvold
avdelingsingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakere:

Ellen Røhne Amundsen
FYLKESMANNEN I INNLANDET
FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN
Grunneiere/rettighetshavere

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Hedmark fylkeskommune
La Naturen Leve
Nes Friluftsråd
Nord-Odal kommune
Sand jeger- og fiskerforening
Tor Arne Voll
Trond Steve Hansrud

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 02.10.2019
Vår ref.: 201201816-464
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jon Krogvold / jokr@nve.no

Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk – Oversendelse av klager på MTA/detaljplan til OED

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt 6 klager på vedtatte MTA/detaljplan for Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk i Nord-Odal kommune, Hedmark fylke. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes herved til Olje- og energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

NVE ga den 30.01.2014 anleggskonsesjon til E.ON Wind Norway, Branch of E.ON Wind Norway (E.ON) for å bygge og drive Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk. Eidsiva Nett fikk samtidig konsesjon for nettilknytningen til Songkjølen. Vedtakene ble påklaget, men opprettholdt av Olje- og energidepartementet (OED) med enkelte tilleggsvilkår den 21.04.2016. En justert løsning for nettilknytningen til Songkjølen fikk konsesjon den 25.09.2018. NVE mottok 26.02.2019 MTA/detaljplan for vindkraftverket, samt søknad om konsesjonspliktige endringer. MTA/detaljplan og de konsesjonspliktige endringene ble godkjent i vedtak av 03.06.2019.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt mot vedtak av 03.06.2019. For øvrig vises det til vedtak av MTA/detaljplan, ref. NVE 201502175-105.

Klager

NVE har mottatt 6 klager på vedtakene fra klager som anses å ha rettslig klageinteresse. I tillegg mottok NVE en kopi av en klage rettet mot kommunens dispensasjonsvedtak. Følgende klager har påklaget NVEs vedtak:

- Ellen Røhne Amundsen på vegne av 41 grunneiere, naboer og gjenboere
- La Naturen Leve v. Karin Leonhardsen
- Trond Steve Hansrud m.fl. fra nabolaget
- Nes friluftsråd

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Sand Jeger- og Fiskerforening
- Tor Arne Voll m.fl.

Sammenfatning av klager

De sentrale temaene som påklages dreier seg om manglende utredninger av virkninger for omgivelsene omkring vindkraftverket med hensyn til støy, skyggekast, visuelle virkninger og drikkevann, og misnøye vedrørende manglende høringen av saken. Det reises også spørsmål om hvem som skal erstatte eventuelle tap av verdi på eiendom som følge av vindkraftverket. En mer detaljert sammenfatning finnes i vedlegg 1.

Klagene er i henhold til forvaltningsloven § 33 sendt E.ON til uttalelse i e-post av 28.06.2019. E.ON kommenterte klagen i e-post/brev av 05.09.2019 (vedlegg 2). NVE vil trekke inn tiltakshavers kommentarer i vurderingen der vi mener dette er relevant for våre vurderinger.

NVEs vurdering av innkomne klager

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok totalt 6 klager på vedtaket innen klagefristen, hvorav NVE vurderer at alle tilfredsstiller vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt disse klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Klagegrunnene

NVE vil i det følgende tematisk kommentere forhold som klagerne anfører.

Generelt om manglende utredning

Ellen Røhne Amundsen, på vegne av 41 grunneiere, naboer og gjenboere, mener utredningene er mangelfulle ettersom den opprinnelige konsekvensutredningen ble gjennomført for mange år siden. Dette gjelder endret høyde på turbinene, størrelse på planområdet og arealbeslag, MIS-registreringer, Svarttjern og Steintjern som drikkevannskilder, gammelskog, støy, skyggekast og visuelle virkninger. SJFF mener tiltaket vil medføre drastiske negative konsekvenser for viltet i området.

I MTA/detaljplan skal tiltakshaver redegjøre for om tiltaket medfører endrede virkninger sammenlignet med det som ble beskrevet i konsekvensutredningen. NVEs vurdering i behandlingen av MTA/detaljplan var at tiltaket ikke antas å medføre vesentlig endrede virkninger for miljø og samfunn sammenlignet med det som ble beskrevet i konsekvensutredningen. NVE slutter seg derfor ikke til at tiltakets virkninger for temaene klagerne anfører, er mangelfullt utredet og beskrevet. NVE kan ikke se at klagen fører frem nye momenter som gir grunnlag for å stille krav om ytterligere konsekvensutredninger.

Forholdet til kommuneplanens arealdel

La Naturen Leve mener kommunens dispensasjonsvedtak av 09.05.2019 ikke dekker de konsesjonssøkte utvidelsene av planområdet som E.ON søkte om i forbindelse med MTA/detaljplan.

NVE har i vedtak 03.06.2019 presisert at «tiltaket ikke må være i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Konsesjonæren må sørge for dette. Behovet for dispensasjon fra

gjeldende arealplan må være avklart med kommunen før arbeidene kan starte». For øvrig har Fylkesmannen i Innlandet i sin klageavgjørelse av 08.08.2019 opprettholdt kommunens dispensasjonsvedtak av 09.05.2019.

Virkningsfor naboer til adkomstvei

Trond Steve Hansrud m.fl. fra nabolaget uttrykker bekymring for at adkomstveien til Songkjølen skal gå via Sandbekkvegen forbi deres nabolag. NVE vil i denne sammenheng vise til våre vurderinger av adkomstveier i «bakgrunn for vedtak» av 30.01.2016. Her ble det konstatert at både adkomstvei via Sand (Sandbekkvegen) og via Krogsrud (øst for planområdet) ble meddelt konsesjon, men at endelig valg skulle beskrives i MTA/detaljplan.

I MTA/detaljplan søkte tiltakshaver om adkomstvei via Sandbekkvegen. NVEs vurdering er at denne vegen er en egnet adkomstvei ettersom veien følger en allerede eksisterende skogsbilvei. Det skal avklares mellom kommunen og grunneiere hvor vidt veien skal holdes åpen eller ikke. Dersom det ikke oppnås enighet med kommunen og grunneierne om bruk av og tilgjengelighet til adkomst- og internveier, skal saken oversendes NVE til avgjørelse. NVE forutsetter at tiltakshaver etablerer dialog med kommune og grunneiere om dette.

Friluftslivet i Nes

Nes friluftsråd mener de burde være inkludert i planen for avbøtende tiltak for friluftsliv i henhold til konsesjonsvilkår 27, og fremmer bekymring for folkehelsen i kommunen ettersom de blir indirekte og direkte berørt av vindkraftverket.

NVE konstaterer at vindkraftverkets påvirkning på friluftsliv er omtalt i MTA/detaljplan. NVE mener vindkraftverkets påvirkning på friluftsliv er tilstrekkelig vurdert her. Vår vurdering er at eventuelle indirekte virkninger på friluftslivet i Nes, ikke er til hinder for realiseringen av vindkraftverket. Vi vil i denne sammenheng samtidig vise til behandlingen av MTA-plan for nettilknytningen til Songkjølen der friluftslivet i Nes kommune er omtalt og vurdert, ref. NVE 201502175-111.

Drikkevann

Ellen Røhne Amundsen, på vegne av 41 grunneiere, naboer og gjenboere og Tor Arne Voll m.fl. uttrykker bekymring for drikkevannskilden Svarttjernet som ligger i nærheten av adkomstveien til Songkjølen.

I forbindelse med utarbeidelsen av MTA/detaljplan er det gjennomført en ROS-analyse og tiltaksplan for drikkevann. Tiltakshaver kommenterer at denne planen vil ha høy prioritet ved utførelsen av tiltaket. Risiko for forurensning er etter NVEs vurdering tilstrekkelig vurdert og hensyntatt gjennom ROS-analysen og tiltaksplanen.

Erstatning av boligverdi

Tor Arne Voll m.fl. er bekymret for at vindkraftverket vil medføre redusert verdi på boligene, og stiller spørsmål om hvem som skal erstatte dette.

NVE vil påpeke at vindkraftverket potensielt kan påvirke eiendomspriser ved salg av hytter eller boliger som er eksponert for støy, skyggekast eller visuelle virkninger. Studier viser at denne påvirkningseffekten avtar med økende avstand til turbinen. NVE har vurdert virkninger av støy, skyggekast og visuelle virkninger for enkelteiendommer i vedtak av MTA/detaljplan. Vår vurdering er at tiltaket medfører akseptable virkninger for disse temaene. Derfor finner vi ikke grunnlag for å tillegge hensynet til en mulig reduksjon i boligverdi for enkelthytter eller -boliger vesentlig vekt. NVE legger

også til grunn at E.ON har inngått grunneieravtaler med de som har rettslig erstatningskrav for å avstå arealer til tiltaket.

Deltakelse i høringsrunden

Ellen Røhne Amundsen, på vegne av 41 grunneiere, naboer og gjenboere, mener høringen av MTA/detaljplan har vært for snever.

NVE konstaterer at høringen blant annet ble annonsert i lokale/regionale lokalaviser, i tillegg til at NVE påla tiltakshaver å orientere grunneiere og andre rettighetshavere om høringen. Tiltakshaver har gitt tilbakemelding om hvem som har mottatt saken på høring. NVE mener at høringen har vært tilstrekkelig. Berørte parter har hatt saken til uttalelse og NVE vurderte at saken var så godt opplyst som mulig før vedtak ble fattet, jfr fvl § 17.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 03.06.2019. Klagen oversendes derfor Olje- og energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Olje- og energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok, jf. e-post av i dag til postmottak@oed.dep.no.

Oppsettende virkning av iverksetting av tiltaket

Ellen Røhne Amundsen, på vegne av 41 grunneiere, naboer og gjenboere, ber om at klagen gis oppsettende virkning frem til endelig avgjørelse foreligger fra OED. Både underinstansen (NVE) og overinstansen (Olje- og energidepartementet - OED) kan bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før klagen er endelig avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Utsatt iverksetting er et unntak fra hovedregelen om at et vedtak kan iverksettes umiddelbart selv om det er påklaget. Beslutning om utsatt iverksetting gjelder derfor spesielle tilfeller.

Om NVE skal gi utsatt iverksetting avgjøres konkret og beror på en helhetlig skjønnsvurdering. Dette er blant annet basert på en vurdering av ulike interesser som gjør seg gjeldende for det konkrete tiltaket og forhold knyttet til selve klagesaken. E.ON opplyser at de vil iverksette tiltaket i løpet av høsten, tidligst 29.oktober 2019. Etter NVEs vurdering er begrunnelsen for oppsettende virkning i dette tilfellet ikke tilstrekkelig grunnlag for å fravike hovedregelen om at vedtaket kan iverksettes før klagen er endelig avgjort.

Med hilsen

Ingunn Åsgård Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Sammenfatning av klager på vedtatt detaljplan/MTA for Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk

Ellen Røhne Amundsen, på vegne av 41 grunneiere, naboer og gjenboere, klager på vedtatt detaljplan/MTA i brev av 22.06.2019. De mener det foreligger momenter i saken som ikke er utredet, at utredningene er gammel og etterlyser derfor en ny KU. Videre peker de på en rekke momenter de hevder ikke er vurdert i vedtatte MTA/detaljplan som må konsekvensutredes på nytt. Dette gjelder høyde på turbinene, størrelse på planområdet og arealbeslag, MIS-registreringer, Svarttjern og Steintjern som drikkevannskilder, gammelskog, støy, skyggekast og visuelle virkninger. De stiller også spørsmål til hvorfor NVE ikke har gjennomført en bredere høring av vedtaket.

La Naturen Leve (LNL) v. Karin Leonhardsen klager på vedtatt detaljplan/MTA i brev av 17.06.2019. Klagen rettes mot både MTA-plan og kommunens dispensasjonsvedtak. Her sammenfattes kun det som er relevant for MTA-plan. LNL mener den detaljplan-godkjente utvidelsen av planområdet på 20.000 kvm, ikke er omsøkt dispensasjon fra kommunens arealplan. De mener derfor at arbeidene ikke kan igangsettes før dette er avklart.

Trond Steve Hansrud m.fl. fra nabolaget skriver i sin klage av 16.06.2019 at transporten av vindturbiner til Songkjølen via Sandbakkveien vil belaste de som bor i nærhet til veien. De mener livskvaliteten vil reduseres som følge av bråk og støy, og hevder de vet om andre veier E.ON kan bruke. De føler seg overkjørt.

Nes friluftsråd klager på vedtatt detaljplan/MTA i brev av 17.06.2019. De mener vindkraftverket vil ha indirekte negativ innvirkning på folkehelsen i Nes kommune ettersom områdenes attraktivitet reduseres. Nettilknytningen til Songkjølen vil også påvirke Skogbygda i Nes kommune direkte. De mener endelige løsninger og avbøtende tiltak for friluftsliv burde gjelde for Nes kommune også, og at Nes kommune burde få komme med sine synspunkter. De mener vilkårene må endres av hensyn til allmenne interesser og viser til energilovens § 10-4. Til slutt stiller de spørsmål til hvorfor prosjektet ligger utenfor de utpekte områdene i nasjonal ramme for vindkraft.

Sand Jeger- og Fiskerforening (SJFF) klager på vedtatt detaljplan/MTA i brev av 17.06.2019. De presiserer sin motstand og karakteriserer området som verdifullt. De mener raseringen av området sannsynlig vil ha dramatiske og negative konsekvenser for viltet i området, og fremmer bekymring for SJFF sin videre drift. De ønsker ikke å motta kompensasjon fra E.ON og anser dette som judaspenger. De mener ekspertisen sier at vindkraft på land ikke er løsningen for et bedre miljø og en renere energiproduksjon.

Tor Arne Voll m.fl. klager på vedtatt detaljplan/MTA i brev av 17.06.2019. De mener hyttebebyggelse ved Murua, Tennungen og Steinsjøen ikke er vurdert i MTA/detaljplan med hensyn til støy, skyggekast og det visuelle. De stiller også spørsmål til drikkevannskilden Svarttjernet og om hvordan denne skal ivaretas. De mener også økningen i turbinhøyde bagatelliseres når det gjelder virkninger for støy, skyggekast og visuelle virkninger. De lurer også på hvem som skal erstatte eventuelle tap av verdi på eiendommer.